C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1512/24 Judecătoria Orhei sediul Central
Judecător Veaceslav Caragia

D E C I Z I E
În numele Legii

30 ianuarie 2025 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de Apel Nord

Având în componența sa:
Președintele ședinței: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Ecaterina Arseni, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul directorului Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 24 ianuarie 2024, privind admiterea plângerii condamnatului Rusu Leonid ***** înaintată împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, în baza art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților omului,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinând cont de argumentele invocate în recursuri, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 21 iunie 2023, în Judecătoria Orhei, sediul Central a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Rusu Leonid *****, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din CEDO.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24 ianuarie 2024, s-a admis plângerea condamnatului Rusu Leonid declarată împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că condamnatul Rusu Leonid ***** a fost deținut în Penitenciarul nr.18 Brănești, perioada continuă de la 10.10.2022 ***până în prezent 24.01.2024***, pe o perioadă totală de 471 (patru sute șaptezeci și unu) zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Rusu Leonid *****, cu 47 (patruzeci și șapte) zile, pentru perioada de 471 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.18 Brănești, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În privința perioadei de 1 (una) zi calculate în condițiile art. 473/4 alin. (5) CPP (din perioada de 471 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), instanța de judecată consideră oportun compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Rusu Leonid *****, a sumei de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

Nefiind de acord cu soluția instanței, directorul Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca în termen a contestat încheierea sus-menționată cu recurs preventiv, ulterior cu recurs suplimentar prin care a solicitat admiterea cererii de recurs și casarea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24.01.2024, cu pronunţarea unei noi hotărâri, prin care plângerea condamnatului Rusu Leonid împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţie, cu reducerea pedepsei, să fie respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea cererii de recurs, a invocat următoarele argumente:

-prin materialele prezentate de Penitenciarul nr.18 Brăneşti, s-a solicitat respingerea acţiunii condamnatului ca neîntemeiată şi nefondată, din considerentele că în perioada deţinerii în Penitenciarul nr.17 Rezina şi Penitenciarul nr.18-Brăneşti, acesta n-a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, concluzionându-se că acestea nu pot fi calificate ca inumane şi degradante, adică contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale;

-la examinarea plângerii adresate de condamnatul Rusu Leonid, privind condiţiile precare de detenţie din Penitenciarul nr.17 Rezina şi Penitenciarul nr.18-Brăneşti, în care a fost deţinut, instanţa de judecată n-a luat în considerare particularităţile individuale pentru fiecare caz în parte, aceasta fiind examinată prin prisma condiţiilor generale din instituţiile penitenciare conform datelor din Raportul anual pentru anul 2017 al Comitetului European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane, precum şi pe practica Curţii

Europene a Drepturilor Omului, inclusiv în cauzele contra Moldovei, făcând referire la cauza Mozer c. R. Moldova şi Rusiei din 23.02.2016; cauza Rotaru c.Moldovei din 15.02.2011; cauza Ciorap c.Moldovei din 19.06.2007, precum şi alte rapoarte ale organizaţiilor naţionale şi internaţionale ce ţin de acest aspect;

-este important de accentuat faptul că deşi remediul naţional de constatare a condiţiilor de detenţie a fost implementat din 01 ianuarie 2019, totuşi, persoanele care se considerau vătămate în drepturi prin deţinerea în condiţii contrare art.3 CEDO până la data intrării în vigoare a remediului respectiv, aveau posibilitatea de a înainta cerere în instanţele naţionale în procedură civilă pentru obţinerea despăgubirilor de rigoare sau de a înainta cereri către Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Mai mult decât atât, Rusu Leonid, pe parcursul deţinerii în instituţia penitenciară, acesta n-a adresat plângeri în adresa administraţie penitenciarelor prin care să invoce dezacordul faţă de condiţiile de detenţie.

- Standardele CPT prevăd norma de spaţiu de locuit per prizonier într-o celula cu mai multe ocupaţii de 4 m2. Însă CPT nu susţine în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor şi poate fi considerată în sine ca fiind tratare inumană şi degradantă a deţinutului, atât timp cât se pot găsi şi alţi factori de atenuare cum ar fi în special faptul că deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi);

-examinarea criteriului „spaţiu acordat fiecărui deţinut" prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori care contribuie la aprecierea detenţiei ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt. Aşadar „Curtea confirmă faptul că standardul predominant în jurisprudenţa sa, şi anume 3 m2 de suprafaţă a podelei pentru fiecare persoană privată de libertate în cameră colectivă este standardul minim aplicabil în temeiul art.3 din Convenţie. în cazul în care suprafaţa podelei de care dispune o persoană privată de libertate în cameră colectivă este mai mică de 3 m^2, lipsa de spaţiu personal este considerată ca fiind atât de gravă încât dă naştere unei puternice prezumţii de încălcare a art.3 CEDO;

-Sarcina probei revine Guvernului pârât care poate totuşi infirma prezumţia, demonstrând prezenţa unor elemente capabile să compenseze această circumstanţă în mod adecvat. Prezumţia absolută de încălcare a art.3 nu poate fi infirmată în mod normal decât dacă toţi factorii de mai jos sunt reuniţi: 1) reducerile ale spaţiului personal în raport cu minimul recomandat de 3 m2 sunt scurte, ocazionale şi minore; 2) ele sunt însoţite de o libertate de mişcare suficientă în afara camerei şi de activităţi în afara camerei adecvate; 3) reclamantul este încarcerat într-o instituţie care oferă în general, condiţii de detenţie decente şi nu este supus la alte elemente care ar putea fi considerate circumstanţe agravante ale unor condiţii de detenţie precare" (cauza Mursic c.Croaţia). Atunci când o persoană privată de libertate dispune în camera sa de un spaţiu personal cuprins între 3 şi 4 m2,

factorul „spaţiu,, rămâne un element de măsură în aprecierea făcută de Curte asupra caracterului adecvat sau inadecvat al condiţiilor de detenţie.

-în astfel de cazuri, aceasta va concluziona o încălcare a art.3, dacă lipsa de spaţiu este însoţită de alte condiţii de detenţie materiale precare, în special lipsa de acces la o curte de plimbare sau lipsa de acces la aer şi lumină naturală, ventilarea insuficientă sau inadecvată, temperatura insuficientă sau prea ridicată în încăperi, lipsa de intimitate la toalete sau condiţii sanitare şi de igienă precară. Celulele, inclusiv şi mobilierul trebuie să fie într-o stare decentă de reparare şi ar trebui depuse toate eforturile pentru a menţine zonele de locuit curate şi igienice. Orice infectare cu paraziţi trebuie să fie abordată viguros, deţinuţii trebuie să primească produsele de igiena personală şi de curăţenie.

-toate locuinţele pentru deţinuţi (cât celule cu ocupare unică, atât şi cele cu multiplă) trebuie să aibă acces la lumina naturală, precum şi la iluminatul artificial care să fie suficient pentru citire. în mod egal trebuie să existe o ventilare suficientă pentru a asigura reînnoirea constantă a aerului în interiorul celulei. Plasarea geamurilor trebuie să permită circularea aerului proaspăt, indiferent dacă există sau nu ventilare artificială. Celulele trebuie să fie încălzite în mod adecvat.

-fiecare deţinut trebuie şi are acces permanent la apa potabilă. Instalaţiile din baie şi duş trebuie să fie suficiente pentru că fiecare deţinut să poată şi să aibă obligaţia să le utilizeze la o temperatură adaptată climatului de cel puţin odată în săptămână, condiţiile unui climat temperat.

-deţinutul trebuie să dispună de un pat individual şi de lengerie de pat individuală suficientă, bine întreţinută, schimbată astfel ca să-i asigure curăţenia. Fiecărui deţinut ar trebui să i se ofere un minim de o oră în aer liber pentru a exersa în fiecare zi, se recomandă ca deţinuţii să se afle cât mai mult timp în afară celulelor fiind antrenaţi în diverse activităţi (muncă, vocaţie, educaţie, sport şi recreere).

-într-un final, se conchide că condamnatului i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciarul nr.17 Rezina şi Penitenciarul nr.18-Brăneşti, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate;

-în partea ce ţine de acordarea cu titlu de despăgubire a sumei în mărime de 200 (două sute) lei, pentru perioada de 1 (una) zile în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, menţionează că, potrivit prevederilor art.473/4 alin.(5) „în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473/2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime a unei unităţi convenţionale

pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente”.

-penitenciarul nr.18-Brăneşti nu a fost stabilit ca instituţie penitenciară, luând în calcul rapoartele naţionale şi internaţionale cât şi a practecii CEDO, în care condiţiile de detenţie contravin prevederilor art.3 CEDO.

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) Cod procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursurilor şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului declarat de către administrația Penitenciarului nr.18 Brănești, părțile nu au depus referință asupra recursurilor declarate.

Verificând motivele invocate în recursul declarat, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.18 Brănești urmează a fi admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea parțială a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24.01.2024, în latura aplicării prevederilor art. 473^4 alin. (5) Cod de Procedură penală și în partea calculării termenului deținerii în condiții inumane a condamnatului Rusu Leonid în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești și reducerii termenului pedepsei cu închisoarea în condițiile art. 473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Conform prevederilor art. 448 Cod procedură penală, *(1) Judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs*.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) CPP, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: ...admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: ... rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri*.

Colegiul penal, în argumentarea poziției sale, reține următoarele:

În motivarea soluției adoptate, Colegiul Penal reiterează următoarele circumstanțe de fapt:

Prin sentinţa Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31.10.2022, Rusu Leonid ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (2) lit. b/2) și art. 264/1 alin. (3) din Codul penal al RM. Conform art. 84 alin. (1) și art. 87 alin. (1) din Codul penal al RM, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, s-a stabilit definitiv lui Rusu Leonid pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinici) ani 1 (una) lună, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2023, a fost menținută sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31.10.2022.

Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr.18 Brănești nr.2/3767 din 04.08.2023, în privința condamnatului Rusu Leonid, începutul executării pedepsei condamnatului se consideră din 08.10.2022, iar sfârșitul executării pedepsei la 07.11.2027.

Perioada detenției în instituțiile penitenciare, după cum urmează:

-*în Penitenciarul nr.17 Rezina* perioada de la 10.10.2022 până la 15.05.2023;

- *în Penitenciarul nr.18 Brănești* perioada de la 15.05.2023 - până în prezent -04.08.2023(data întocmirii raportului).

Cu referire la încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24.01.2024, Colegiul penal stabilește că judecătorul de instrucție corect a admis plângerea condamnatului Rusu Leonid împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond privind constatarea faptului că Rusu Leonid a fost deţinut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în Penitenciarul nr. 17 Rezina și penitenciarul nr.18 Brănești în calitate de condamnat.

Afiliindu-se celor constatate de judecătorul de instrucție, Colegiul penal consideră că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Rusu Leonid pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești, în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției într-un mod contrar prevederilor art.3 din Convenție.

Conform art. 3 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, *nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.*

Conform art. 473^2 alin. (1) Cod Procedură Penală, *plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, încalcă drepturile condamnatului sau prevenitului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit personal sau prin intermediul unui avocat la instanța în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară ale cărei acțiuni sau inacțiuni se contestă.*

Conform prevederilor art. 473^2 alin. (3) CPP, *condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția*

pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Conform prevederilor art. 473[4] alin. (4) CPP, *În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.*

În acest sens, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CEDO cu referire la încălcarea art.3 din Convenție, judecătorul de instrucție just a stabilit că pe parcursul perioadei vizate, Rusu Leonid s-a deținut în condiții de supraaglomerare, nefiind respectată norma spațiului locativ per persoană, confirmându-se și celelalte alegații ale condamnatului referitor la condiţiile sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţia, accesul la apă potabilă ș.a., ceea ce evident determină încălcarea drepturilor sale garantate de art.3 CEDO.

Recurentul mai pretinde că Rusu Leonid nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant, fiind asigurat cu minimul de întreținere.

Argumentul recurentului, Colegiul penal îl apreciază ca nefondat, în acest sens, menționând prevederile pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, potrivit căruia, *fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m², care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii*.

În acest aspect, Colegiul penal consideră oportun de a se referi și la practica CEDO expusă în cauzele *Kantyrev împotriva Rusiei*, *Kadikis împotriva Letoniei* și *Melnik împotriva Ucrainei*, unde Curtea a reiterat că atunci când suprapopularea dintr-o închisoare atinge un anumit nivel, acest element este suficient, în sine, pentru a concluziona încălcarea art.3 din Convenție. În general, este vorba despre cazurile în care *spațiul personal* acordat unui reclamant este mai mic de 3 m².

Colegiul penal reține criticile invocate de către judecătorul de instrucție asupra raportului administrației instituțiilor penitenciare, precum că: Rusu Leonid s-a aflat în instituțiile penitenciare în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici-un aspect inuman și/sau degradant, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a

aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța s-a bazat pe rapoartele organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect.

La analiza condițiilor de cazare a deținutului, Colegiul va face trimitere la cele indicate în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că starea spaţiului de locuit pentru deţinut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ţinând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puţin 4 m^2 de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Respectiv, Colegiul penal, la fel ca și judecătorul de instrucție, consideră că dificultățile cu care s-a confruntat Rusu Leonid pe parcursul detenției sale în perioada nominalizată, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Totodată, instanţa just a individualizat termenul reducerii pedepsei în raport cu condiţiile concrete în care s-a deţinut condamnatul Rusu Leonid, întemeiat reducând termenul pedepsei cu aplicarea formulei o zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenţie, temei pentru modificarea acestei formule nu sunt, în acest context, urmând a fi respins recursul declarat de condamnatul Rusu Leonid.

Cu toate acestea, totuși instanța de recurs va casa parțial verdictul judiciar emis de către prima instanță, în latura aplicării prevederilor art. 473^4 alin. (5) Cod de Procedură penală, dispunând astfel eronat în privința perioadei de 1 zi (*din perioada de 471 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10),* compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Rusu Leonid a sumei de bani în mărime de 50 lei, şi anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

Or, potrivit art. 473^2 Cod de pr.ocedură penală, (3) *Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*. (4) *În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.*

Potrivit art. 473[4] alin.(5) Cod de procedură penală, prevede faptul că, *în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol,* ***iar în privinţa perioadei rămase****, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.*

Prin urmare, instanța de recurs ține a menționa faptul că nu poate însuși raționamentul primei instanțe referitor la compensarea a unei zile de detenție (*din perioada de 471 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10)* în valoare bănească, în condițiile în care, potrivit raportului întocmit în baza art. 473[3] alin. (2) CPP, de către administrația P-18 Brănești, sfârșitul termenului de detenție va constitui data de *07.11.2027*, fapt ce denotă că stingerea executării pedepsei, prin prisma art. 275 pct.1) lit.a) Cod de executare, nu este tangibilă speței, urmând ca Rusu Leonid să execute în continuare pedeapsa penală sub formă de închisoare.

Subsecvent, instanța de recurs, în susținerea poziției sale, va trece în revistă că Legiuitorul RM, prin adoptarea mecanismului compensator, nu a urmărit instituirea la examinarea a fiecărei plângerii contrare art. 3 CEDO, *pentru perioada care nu poate fi împărţite la 10 zile de detenție,* compensarea bănească a persoanelor aflate în custodia statului, or chestiunea dată în asigurarea interesului public, urmează a fi tratată în mod distinct, adică ***de a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei***, cu ulterioara lor examinare în procedură separată în ordinea art. 473[2] Cod de pr. penală.

În atare împrejurări, instanța de recurs reține a fi pripită compensarea în valoare bănească în beneficiul condamnatului Rusu Leonid, a sumei de bani în mărime de 50 lei, pentru perioada de 1 (una) zi (*din perioada de 471 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10),* în situația în care instanța nu și-a motivat efectiv soluția referitor la esența art. 473[4] alin.(5) Cod de pr.penală, care s-a dovedit a fi una eronată, ce nu poate fi acceptată.

În continuare, Colegiul remarcă faptul că este neîntemeiată soluția instanței și în partea perioadei de detenție constatată de către instanța de fond, în care condamnatul s-a deținut în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești în condiții inumane și degradante.

Așadar, Colegiul penal conchide că la examinarea plângerii condamnatului, judecătorul nu a respectat normele procesuale pertinente cazului din speță, nu a verificat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, eronat calculând perioada deținerii condamnatului Rusu Leonid în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești în calitate de condamnat.

În acest context, se atestă că în partea motivată a încheierii, cât și în partea dispozitivă a acesteia, instanța a reținut că potrivit materialelor cauzei, Rusu

Leonid s-a deținut în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești în perioada 10.10.2022 până la 24.01.2024 – data adoptării încheierii recurate, în calitate de condamnat.

Totodată, la baza încheierii din **24.01.2024**, instanța a luat ca reper raportul administrației Penitenciarului nr. 18 Brănești Nr. 2/3767, întocmit la **04.08.2023** conform art. 473[3] alin. (2) CPP în care au fost elucidate condițiile de detenție în care s-a aflat condamnatul Rusu Leonid anume în perioada 10.10.2022 până la 04.08.2023, data întocmirii raportului.

În așa mod, Colegiul penal conchide că prima instanță eronat a reținut în încheiere faptul deținerii lui Rusu Leonid în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr. 18 Brănești în condiții contrare art. 3 CEDO în perioada 10.10.2022-24.01.2024, urmând a fi luat în considerație faptul că de la 04.08.2023 - data când a fost întocmit raportul, și până la 24.01.2024 – data pronunțării încheierii, a trecut o perioadă de timp de 173 zile, iar instanța nu dispunea de un raport al administrației penitenciarului pentru evaluarea condițiilor de detenție în această perioadă de timp.

Astfel, în lipsa raportului întocmit conform art. 473[3] alin. (2) CPP, prima instanță nejustificat a inclus perioada 10.10.2022-24.01.2024 în termenul deținerii condamnatului în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în Penitenciarul nr. 17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești în calitate de condamnat.

Având ca reper cele enunțate, Colegiul penal conchide că încheierea contestată urmează a fi casată parțial, cu pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea calculului zilelor în care condamnatul s-a deținut în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr. 18 Brănești, termenul pedepsei lui Rusu Leonid, urmând a fi redus pentru deținerea condamnatului în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr. 18 Brănești doar pentru perioada ***de la 10.10.2022 pînă la 04.08.2023, în total 298 zile***. Totodată, faptul dat nu-l împiedică pe condamnatul Rusu Leonid de a depune ulterior plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție pentru perioada de după 04.08.2023.

Ca rezultat, se constată deținerea lui Rusu Leonid în condiții inumane contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești în perioada 10.10.2022-04.08.2023, în total 298 zile, în calitate de condamnat.

Astfel, în conformitate cu art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală, se reduce pedeapsa condamnatului Rusu Leonid cu 29 zile, pentru perioada de 298 zile, în care s-a deținut în calitate de condamnat în Penitenciarul nr.17 Rezina și

Penitenciarul nr.18 Brănești, cu calcularea 1 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 8 (opt) zile, calculate în condițiile art. 473[4] alin.(4) din Codul de procedură penală care nu poate fi redusă, instanţa de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Prin urmare, termenul pedepsei definitive de 5 ani 1 lună închisoare, stabilit lui Rusu Leonid prin sentința Judecătoriei Orhei sediul Telenești din 31.10.2022, se reduce în total cu 29 zile.

În lumina celor evidențiate, Colegiul penal consideră că soluția instanței de fond constituie temei pentru recurs, în acest sens, urmând a fi pronunțată o nouă hotărâre.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 24 ianuarie 2024, privind admiterea plângerii condamnatului Rusu Leonid ***** înaintată împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului afectează drepturile condamnatului, în baza art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților omului, se admite, din alte motive decât cele invocate, cu casarea parțială a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24.01.2024 și pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se constată deținerea lui Rusu Leonid ***** în condiții inumane contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 17 Rezina și Penitenciarul nr. 18 Brănești în total 298 (două sute nouăzeci și opt) zile, în perioada 10.10.2022-04.08.2023, în calitate de condamnat.

În conformitate cu art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală, se reduce pedeapsa condamnatului Rusu Leonid ***** cu 29 (douăzeci și nouă) zile, pentru perioada de 298 zile, în care s-a deținut în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 17 Rezina și Penitenciarul nr. 18 Brănești, cu calcularea o zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 8 (opt) zile, calculate în condițiile art.473[4] alin.(4) din Codul de procedură penală care nu poate fi redusă, instanţa de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 5 (cinci) ani 1 (una) lună închisoare, stabilită lui Rusu Leonid ***** prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 31.10.2022, se reduce în total cu 29 zile.

În rest, se mențin dispozițiile încheierii instanței de fond.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: Ghenadie Liulca

Judecători: Ecaterina Arseni

Ludmila Iarmaliuc